

ING Bank, “Türkiye’nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması”nın 3 yıllık sonuçlarını açıkladı

Bireylerin yüzde 45’i tasarruflarının en azından bir kısmını finansal sistem dışı araçlarda saklıyor

ING Bank’ın, tasarruf dinamiklerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirdiği “Türkiye’nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması”nın 3 yıl sonuçlarını açıkladı. Araştırmanın çarpıcı verilerine göre; Türkiye’de tasarruf sahipliği oranı yüzde 10-15 aralığında ve eğitim seviyesi yükseldikçe sistem içi tasarruflar artıyor. Kadınlar iş gücüne katıldıkça fazla tasarruf etme eğiliminde oluyor.

Türkiye’nin lider tasarruf bankası olma hedefiyle tasarruf konusuna çok boyutlu yaklaşan ING Bank; tasarrufu destekleyen ürünleri ve sosyal sorumluluk programının yanı sıra 2011 yılından bu yana yürüttüğü “Türkiye’nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması” ile bireylerin tasarruf davranışlarını inceliyor. Her ay düzenli bir şekilde veri toplayarak tasarrufla ilgili politika yapımına ve gündem oluşturmaya katkı sunan ING Bank, Araştırma’nın 3 yıllık sonuçlarını ING Bank Bireysel Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Barbaros Uygun, Sabancı Üniversitesi Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi Alpay Filiztekin ve ING Bank Başekonomisti Muhammet Mercan’ın katılımıyla düzenlenen toplantıda açıkladı.

Barbaros Uygun: Tasarruf eksikliği ekonomilerin kırılmasını artırır

ING Bank olarak 2011 yılı son çeyrekte itibaren düzenli olarak gerçekleştirilen Tasarruf Eğilimleri Araştırması’nın Türkiye’de bireyler bazında bu kapsamda yapılan tek araştırma olduğunu ve çeşitli paydaşlar tarafından önemli bir referans haline geldiğini belirten ING Bank Bireysel Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Barbaros Uygun şunları söyledi:

“Tasarruf, cari açığın arkasında yatan en önemli nedenlerden biri ve tasarruf eksikliği ekonominin kırılmasını arttıran bir etkiye sahip. Tasarruf, yatırımların dolayısıyla da büyümenin arkasındaki önemli bir değişken. ING Bank olarak, Türkiye ekonomisinin stratejik büyümesine paralel bankacılık yaparken finansal tabana yaygınlığa katkı sağlama ve ülkemizin sürdürülebilir büyümesi için tasarrufları artırmayı amaçlıyoruz. Bu bağlamda da finansal erişim ve finansal okuryazarlık önem kazanıyor. Müşterilerimizin sağlıklı finansal kararlar almalarına destek vermek için tasarrufu 3 aylık olarak ele alıyoruz: tasarruf ürünlerimiz, tasarruf odaklı finansal okuryazarlık programımız ve araştırmalarımız”.

Lokomotif tasarruf ürünü Turuncu Hesap ile Türkiye’de serbest mevduat hesabı tanımını getirdiklerini ve yaklaşık 5 yılda 1.3 milyon müşteriye ulaştıklarını belirten Uygun;

“Toplam bireysel TL mevduatımızın içerisinde Turuncu Hesap’ın payı yüzde 50’yi geçmiş bulunuyor. Ayrıca 100 bin TL altı bireysel mevduatımızın oranı yüzde 79 ile yüzde 55 olan sektör ortalamasının çok üzerinde. Bu nedenle, mevduatı tabana en yaygın banka olduğumuzu söyleyebiliyoruz.

Eğitimin tasarruf üzerinde önemli bir etkisi olduğundan ve tasarruf bilincinin küçük yaşlarda olduğu görüşünden yola çıkarak Turuncu Damla sosyal sorumluluk programımızla da ilkokullara gidiyoruz. Yaklaşık 20 bin öğrenciye ulaşan programımızla çocukların tasarruf davranışlarını güçlendirmek amacıyla gelecek odaklı davranış, limitli kaynaklar, cazip ürüne karşı durabilme, istek ve ihtiyaçlar, bütçeleme, sabırlı davranma ve grup kararları alabilme konularında bakış açılarını geliştirmelerine yardımcı olacak bir eğitim veriyoruz.

Türkiye'nin tasarruf dinamiklerini belirlemek amacıyla 2011 Ekim ayından bu yanda her ay düzenli olarak gerçekleştirdiğimiz Tasarruf Eğilimleri Araştırmamız ile de fikir önderleri ve kurumlar tasarından referans gösterilen sonuçlar ortaya koyuyoruz" dedi.

Türkiye'de tasarruflar 90'lı yıllardan itibaren düşüş eğilimi gösteriyor

Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın 3 yıllık sonuçlarına göre bireylerin tasarruf oranı, 3 yıl içinde yüzde 10-15 aralığında seyrediyor. Sosyo-ekonomik durumuna göre bireylerin tasarruf eğilimlerinin değiştiğini ortaya koyan araştırmada **tasarrufun belirleyici sebepleri arasında gelir öne çıkıyor**. Gelir seviyesi 3 bin TL ve üzerinde olan bireylerin yüzde 40'ı tasarruf ettiğini belirtirken, düşük gelir grubunda bu oran yüzde 6'da kalıyor. Tasarruf etmeyenlerin öne sürdüğü sebepler arasında da "yeterli gelire sahip olmama" en üst sırada yer alıyor. **Tasarruf edenler ise daha çok geleceğe yatırım ve çocukları için tasarruf ettiklerini söylüyorlar**.

Yaş ilerledikçe tasarruf edenlerin oranı düşse de tasarruf ettikleri miktar artıyor

Tasarruf eğiliminde yaş bir diğer belirleyici unsur olarak karşımıza çıkıyor. 18-34 yaş arasındaki genç bireyler yüzde 16 ile en çok tasarruf yapan grup olarak görülüyor. **Yaş ilerledikçe tasarruf eden bireylerin oranı düşüyor**. Bununla birlikte, **yaş ilerledikçe daha az kişi daha yüksek tutarlarda tasarruf ediyor**. Gençler daha çok yatırım amaçlı ve evlilik, tatil gibi özel harcamaları için tasarruf ediyor. Beklenmedik olaylara karşı tedbir amacıyla tasarruf edenler ise daha çok 55 yaş ve üstü grupta gözlemleniyor.

Kadınlar iş gücüne katıldıkça tasarruf etme eğilimleri yükseliyor

Kadınların sadece yüzde 9'u tasarruf ederken bu oran erkeklerde yüzde 16'ya çıkıyor. Çalışan erkeklerle çalışmayan erkekler arasında tasarruf oranlarında büyük bir fark görülmezken, **kadınların işgücüne katılımı ile tasarruf etme eğilimlerinde önemli bir yükseliş olduğu görülüyor**. Çalışan kadınların tasarruf oranı çalışan erkeklerden daha fazla olarak gerçekleşiyor. **Bununla birlikte, çalışan kadınlar tasarruf araçları seçiminde daha az sistem dışı araçları tercih ediyorlar ve daha uzun erimli tasarruf araçlarını tercih etme eğiliminde oluyor**. Bu nedenle çalışan kadınların BES'e katılımları da daha yüksek. Kadınların erkeklere göre daha yüksek bir oranı çocukları için tasarruf ettiğini belirtiyor. Buna karşılık erkeklerin daha yüksek bir oranı özel harcamaları için tasarruf ediyor.

Bebekli aileler daha fazla tasarruf ederken, çocuklar okula başlayınca bu oran düşüyor

Bireylerin tasarruf eğilimleri yaşadıkları sosyal yapıya göre de farklılık gösteriyor. **Yalnız yaşayan bireyler yüzde 19.8 ile en fazla tasarruf eden grubu oluşturuyor**. Evliler arasında da bebekli olanlar yüzde 18.2 ile çocuklarının geleceğine katkı sağlama amacıyla en fazla

tasarruf eden grubu oluşturuyor. Bu grubu, yüzde 16.7'lik oranla ailesiyle birlikte yaşayan bekarlar takip ediyor. Evli ve çocuksuzların tasarruf oranı yüzde 16.6 iken, okul çağında çocuğu olanların tasarruf oranı yüzde 10.2'ye düşüyor. Bu da çocukların okula başlaması ile ortaya çıkan masrafların etkisi olarak düşünülüyor.

Eğitim düzeyi arttıkça yatırım amaçlı tasarruflar artıyor

Araştırmanın önemli göstergelerinden birisi de eğitim düzeyi yükseldikçe tasarruf etme eğiliminin artması. Üniversite mezunlarının yüzde 30.1'i tasarruf ederken bu oran lise mezunlarında 16.8, ilköğretim ve altı eğitime sahip olanlarda ise yüzde 7.8'e düşüyor. Yani eğitim düzeyi arttıkça, her bir kademede tasarruf edenlerin oranı ikiye katlanıyor. **Daha eğitilmişler arasında yatırım amacıyla tasarruf edenler daha fazla.** Lise ve üstü eğitim alanların üçte birinden fazlası yatırım amacıyla tasarruf ettiğini belirtiyor.

Mevduat ürünleri ve yastık altı en çok tercih edilen tasarruf araçları

Tasarrufların değerlendirildiği araçlara baktığımızda tasarruf eden bireylerin birden fazla aracı tercih edebildiği görülüyor. **Tasarruf edenlerin yüzde 46'sı mevduat ürünlerini tercih ediyor.** Yüzde 35.7'si ise tasarruflarını yastık altı tabir edilen altın, para veya değerli taşla değerlendiriyor. Daha uzun vadeli tasarruf imkanı sağlayan Bireysel Emeklilik Sistemi'nin tercih edilme oranı yüzde 15.6'ya ulaşıyor. Hisse senedi, tahvil ve fonları kullananların oranı ise yüzde 12 civarında. Tasarruflarını gayrimenkule yatıranların oranı da yüzde 9.9 oranında görünüyor. **Tasarruf araçlarının kullanımında en dikkat çekici sonuç bireylerin yüzde 45'i tasarruflarının en azından bir kısmını finansal sistem dışı araçlarda saklıyor.** Tasarruf eden esnafın yüzde 40.4'ünün tasarruflarının bir kısmını saklamak için sistem içi araçlar yerine yastık altını tercih etmesi bir diğer dikkat çeken veri olarak görünüyor. Araştırma, esnaf ve işçilerin sistem içine çekilmesi ve BES konusunda teşvik edilmesini gereğini ortaya koyuyor.

Araştırma sonuçlarını değerlendiren **Sabancı Üniversitesi Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi Alpay Filiztekin** şunları söyledi:

“Sürdürülebilir büyüme için tasarrufların önemi ve bu birikimlerin üretken yatırımlara dönüştürülmesi gerektiği aşikâr. Bu araştırma, kimlerin hangi amaçlarla tasarruf ettiklerini ve tasarrufların hangi araçlarda tutulduğunu ortaya koymaya çalışıyor.

Araştırma sonuçları, ilk olarak, tasarruf politikalarının tek başlarına yeterli olmayacağı, eğitim politikasından, emek piyasalarındaki politikalara kadar, farklı gözükken konularda bütüncül bir yaklaşımın gerekli olduğunu gösteriyor. Birçok farklı alanda yapılan çalışmalarda karşılaştığımız sorunlar olan, eğitimin gizli maliyeti ve kadınların emek piyasalarına erişimde yaşadıkları sorunlar, tasarruflar açısından da oldukça önemliler.”

Bir başka bulgunun da önemli ölçüde tasarrufun sistem dışında kaldığı ve “yastık altı”nda saklandığı yönünde olduğunun altını çizen Prof. Dr. Filiztekin sözlerine şöyle devam etti:

“Az miktardaki tasarrufun, bir de finansal sisteme dâhil olmaması, sistemin derinliğini azaltıyor, tasarrufların etkin bir biçimde büyümeyi sağlayacak yatırımlara dönüşmesini

engelliyor. Özellikle esnafların bu aracı daha çok seçmelerinin üzerinde düşünülmesi gereken bir politika konusu olduğunu söylemek gerekir.

Bunun yanı sıra, ilk bakışta çok makul gözüken politikaların gerçekte nasıl karşılık bulduklarına yönelik ipuçları da sunuyor. Örneğin Bireysel Emeklilik Sisteminin, asıl ulaşması gereken, düşük gelirli ve gençler arasında çok yaygın olmadığını görüyoruz. Farklı yaklaşımların gerekli olduğu anlaşılıyor. Bu da sadece bize özgü bir durum değil. ABD’de başkan Obama’nın geçtiğimiz Eylül ayında yayınladığı bildirmede de buna yönelik olarak Davranış Bilimleri’nden yararlanma gerekliliğinin altı çiziliyor.

Bu araştırmada ortaya konan sonuçların, Türkiye’nin değişen sosyal ve ekonomik yapısı da dikkate alınarak, yeni oluşturulacak politikalara zemin oluşturmasını umuyorum”.

Türkiye’nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması hakkında:

“Türkiye’nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması” 2011 yılı sonundan bu yana Türkiye ekonomisinde kentsel nüfus içindeki bireylerin tasarruf eğilimlerinin değişimini, tasarruf edenlerin demografik ve sosyo-ekonomik kırılımlarını, tasarruf etme davranışlarının altında yatan güdüleri, bu eğilimleri belirleyen faktörleri ve tasarrufların yattığı araçları makroekonomik değişkenler ışığında açıklamaya çalışıyor. Araştırma, 18 yaş üstü kentsel nüfusu temsil etmek üzere her ay 800 kişi ile telefon görüşmesi gerçekleştiriliyor.

ING Grubu Hakkında

ING Grubu, Bankacılık, Sigorta ve Varlık yönetimi alanlarında faaliyet göstermekte olan dünya çapında bir finansal hizmetler şirkettir. ING Grubu, 40’tan fazla ülkede 53 bin çalışanıyla hizmet vermektedir. Her zaman değişime öncülük eden ING Grubu, tüm dünyada faaliyet gösterdiği ülkelerde üretime, tasarrufa, girişimciliğe, yenilikçiliğe, yaratıcılığa güç katmak hedefini taşımaktadır. Sürdürülebilirliği iş modelinin ana prensibi olarak gören ING Grubu, faaliyet gösterdiği toplumlarda çocukların eğitimi, finansal eğitim ve çevre alanlarında birçok program hayata geçirmektedir. ING Grubu, 2003’ten beri Uluslararası Finans Kurumu’nun (IFC) çevre ve sosyal sorumluluk standartları esas alınarak 10 milyon dolar ve üzeri bütün projelerin finansmanında uygulanması kabul edilen Ekvator prensiplerini gönüllü olarak kabul eden 10 uluslararası bankadan birisidir. Bu çerçevede, proje finansmanında, sosyal sorumluluk ve çevre riskini gözetmekte, ilgili standartlar paralelinde hareket etmektedir. Küresel sorumluluk standartlarına uyumu FTSE4Good ve Dow Jones Sustainability Index gibi kurumlarca da tescillenen ING Grubu 2006 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi’ne de imza atmıştır. ING Grubu 2007’den beri faaliyetlerini sıfır karbon ayak izi ile sürdürmektedir.

Türkiye’de yaklaşık 330 şube ile hizmet veren ING Bank’ın bankacılık stratejisi, Türkiye’nin sürdürülebilir ekonomik büyümesine paralel bankacılık yapmaktır. Bu kapsamda, ana odak noktası tasarruf ve katma değerli ihracatın artırılmasıdır. Yeni dönem dijital bankacılığın öncüleri arasında yer alan ING Bank, bankacılık modelini her zaman, her yerde, kolay ve hızlı finansal çözümler sağlayan banka olmak üzerine geliştirmiştir. ING Bank “Eski Köye Yeni Âdet” sloganıyla inovasyona dayalı bankacılığını ön plana çıkarmaktadır. ING Bank, modeli, uygulaması ve ölçümlemesi itibarıyla Türkiye’de ilkökul öğrencilerine yönelik tasarruf odaklı ilk ve tek finansal okuryazarlık eğitimi olan ‘Turuncu Damla’ sosyal sorumluluk programını yürütmektedir. Program 170 okulda, 481 öğretmene ve 20.000 öğrenciye ulaşmıştır.

Bilgi için: Bige Kurtcebe, Ogilvy PR Medya Direktörü, +90 212 339 83 60 / bige.kurtcebe@ogilvy.com